

Länsstyrelserna

DAGS – Digital arbetsmarknadskunskap genom språk

Utbildningsmaterial till yrkesutbildningsfilm barn och fritid

Förord

Projekt DAGS är ett samverkansprojekt mellan länsstyrelserna i Stockholms län, Södermanlands län och Arbetsförmedlingen. Projektets syfte är att tidigarelägga kopplingar och övergångar till arbete och studier bland målgrupper som står längre från arbetsmarknaden och har lägre studieprogression genom ett pedagogiskt anpassat och digitalt information- och utbildningsmaterial.

SFI har under de senaste åren haft en ökad tillströmning av elever med låg eller ingen tidigare utbildning, ofta i kombination med otillräckliga digitala kunskaper. En grupp som särskilt sticker ut är utrikes födda kvinnor som bedöms ha stora utmaningar. Många kommuner upplever stora svårigheter att möta behoven hos dessa elever¹. Detta påverkar individens förutsättningar på en allt mer tudelad arbetsmarknad. Utbildning och erfarenhet är avgörande för att en person ska bedömas som anställningsbar. Individer med låg utbildning och svag koppling till arbetsmarknaden kommer att ha fortsatt svårt att finna en varaktig plats på arbetsmarknaden. Det finns stor risk för undanträngningseffekter när konkurrensen om arbetstillfällen ökar samt att jämställdheten på arbetsmarknaden fortsatt är i obalans.

Identifierade framgångsfaktorer för att motverka segregation är bland annat att kombinera studier i svenska språket med arbetsmarknadsnära moment liksom samverkan mellan bland annat statliga sektorsmyndigheter, kommunal verksamhet och civilsamhällets aktörer. Satsningarna i projekt DAGS ska överbrygga några av dessa utmaningar i syfte att minska kunskapsgapet och korta vägen till arbete och etablering i samhället.

Att skapa hållbara strukturer för samhällsviktiga funktioner som bidrar till social hållbarhet och hållbar framtid för hela befolkningen är i linje med de globala målen i Agenda 2030. Projekt DAGS jobbar aktivt mot måluppfyllelse av mål 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 4 god utbildning: säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande, mål 10 om minskad ojämlikhet och mål 5 om jämställdhet.

Den digitala arbetsmarknadsvägledningen genom språk innebär ett antal digitala produkter (filmer) med fokusområden inom utbildning och arbetsmarknad. Filmerna är framtagna med en anpassad pedagogik för målgruppen med ett kompletterande utbildningsmaterial.

Utbildningsmaterialet är uppbyggt utifrån filmerna och ämnar följa individens lärande. Det är centralt i vuxendidaktiska sammanhang att erfarenheter, åsiktsbildande lärande och handlingsförmåga att påverka sin egen framtid är i fokus. Genom att använda förebilder och andra förstärkningseffekter synliggörs individens möjlighet och egenmakt. Det samlade materialet ger en tidig och grundläggande förståelse för vägar och möjligheter till studier och

¹ Länsstyrelsernas lägesbilder av kommunernas beredskap och kapacitet 2021

arbete på svensk arbetsmarknad. Information om projektet och produkterna finns publicerade på www.arbetsformedlingen.se/play samt på länsstyrelsernas gemensamma integrationssida www.integration.lansstyrelsen.se/projekt-dags

Beatrice Ask, landshövding i Södermanlands län

Sven-Erik Österberg, landshövding i Stockholms län

Linda Schön Doroci, direktör för verksamhetsområdena Direkt,
Arbetsgivare och Arbetssökande, Arbetsförmedlingen

Innehåll

Förord	2
Barn och fritid	5
Intervju med Anika Afroj	6
Intervju med Mirna Fallouh.....	8
Intervju med Mariama Mballow	10
Tankekarta.....	13
Gemensam tankekarta i helklass.....	14
Läsförståelse.....	15
Återberätta muntligt	19
Återberätta skriftligt.....	21
Lucktext	22
Hörövning.....	23
Presentera dig själv!	24
Intervju	25
Utbildningsmaterialet	26
Facit	26
Pedagogiska idéer	28
Läroplan	28
Mål.....	28
Riktlinjer	29
Kursplan för SFI	30
Utbildningens mål	30
Bedömning	30
Kunskapskrav för betyget Godkänt i kurs B	30
Vidare utbildningsmöjligheter	32
Utbildningsplikt	32
Arbetsmarknadsutbildning.....	32
Din kommun	32
Jobb- och utvecklingsgarantin.....	32
Etableringsprogrammet	33

Barn och fritid

Barn och fritid

I den här filmen ska vi titta på jobb inom barn och fritid, till exempel barnskötare och elevassistent och vad du behöver göra för att jobba med barn.

Intervju med Anika Afroj

Jag heter Anika Afroj. Jag kommer från Bangladesh. Jag har varit i Sverige i tre och ett halvt år. Jag skaffade barn och när mitt barn föddes, tänkte jag "man behöver också lära sig om hur barnen tänker." Jag pratade med studievägledare. De förklarade för mig hur jag kunde gå utbildningen. Utbildningen är nästan två år eftersom vi kombinerar med svenska. Det är en jättebra utbildning för att utveckla sitt språk. Vi går på praktik i nästan tre månader. Varje dag pratar vi svenska i nästan åtta timmar, det är ett jättebra stöd för oss. Vi börjar klockan nio och slutar klockan halv fyra. När vi praktiserar på förskolan börjar vi också klockan nio till fyra. En elevassistent hjälper bara en eller två elever, inte alla. I en grupp finns det till exempel en förskollärare och ibland två barnskötare och de tar hand om alla barn. Om någon vill utveckla sin förmåga på ett lätt sätt, är det här den bästa utbildningen, så välkomna! Jag vill fortsätta mina studier och jag hoppas att jag får ett bra jobb i framtiden.

Ordlista till intervju med Anika

Ord	Översättning
skaffade	
kombinerar	
jättebra	
stöd	
en grupp	
tar hand om	
förmåga	
lätt sätt	
välkomna	
fortsätta	
hoppas	

Intervju med Mirna Fallouh

Jag heter Mirna Fallouh. Jag kommer från Syrien. Jag har varit i Sverige i nästan åtta år. När jag började utbilda mig som barnskötare och elevassistent, ville jag jobba med barn och vara med barn. Det är mitt mål. Vi studerar två år eftersom det är en kombination av utbildningen och svenska. Vi kommer hit till skolan från måndag till torsdag. Vi har tre praktikperioder på den här utbildningen. Mina tips till er är att ni kan studera vidare efter den här utbildningen. Det är jättelätt och enkelt att studera. Mitt mål är att fortsätta studera och bli förskollärare.

Ordlista till intervju med Mirna

Ord	Översättning
mål	
eftersom	
kombination	
hit	
tips	
vidare	
jättelätt	
enkelt	

Intervju med Mariama Mballow

Jag heter Mariama. Jag kommer från Gambia. Jag har bott i Sverige i snart nio år. I mitt hemland har jag gjort en massa olika saker. Jag är uppväxt med mina föräldrar där vi hjälpte till mycket. Jag jobbar som barnskötare och just nu gör jag klart min utbildning. Jag har snart jobbat i tre och ett halvt år. Jag studerar till barnskötare och elevassistent. Jag tycker att det är bra att komma till jobbet och träffa fina barn. Man blir glad. Jag kommer från Afrika och där är vi jättemånga tillsammans, därför blir jag jätteglad när jag kommer till jobbet och ser många barn. Jag känner att jag passar för att jobba med barn. Jag tycker att det är bra att jobba med barn. Jag älskar det. Varje dag är det något nytt här. Varje dag när vi kommer tar vi emot barnen och går igenom vad vi ska göra. Mina tips är att det är svårt att träffa någon utanför och fråga hur jobbet är och hur vi gör. Fråga inte bara, våga och känn efter själv. I framtiden vill jag bli klar med mina utbildningar, fortsätta jobba, fortsätta vara glad och kämpa.

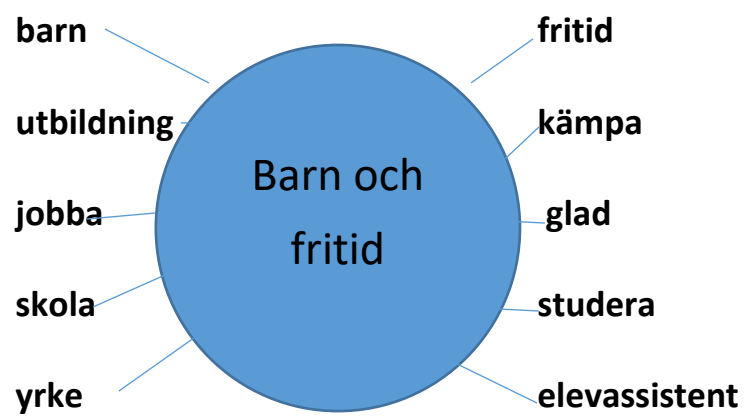
Ordlista till intervju med Mariama

Ord	Översättning
snart	
en massa	
olika	
uppväxt	
föräldrar	
just nu	
klart	
fina	
glad	
jättemånga	
jätteglad	
älskar	
varje	
tar emot	
går igenom	
svårt	
våga	
känn efter	
kämpa	

Ordlista till hela filmen

Ord	Översättning
jobba	
utbildning	
praktik	
elevassistent	
barnskötare	
förskola	
fritids	
förskolelärare	
barn	
fritid	

Tankekartan

Gemensam tankekarta i helklass

Läsförståelse

Programledare: Margret Atladottir

Hon heter Margret. Hon pratar om jobb inom barn och fritid och om att jobba som elevassistent eller barnskötare. Margret frågar: Vill du jobba med barn? Hon har en grön och vitrutig tröja på sig. Hon är inomhus. Hon är på en skola.

Frågor.

1. Vad heter hon?

2. Vad pratar hon om?

3. Vad frågar hon?

4. Vad har hon för kläder på sig?

5. Var är hon?

Intervju med Anika

Hon heter Anika. Hon kommer från Bangladesh. Hon studerar en utbildning inom barn och fritid. Hon lär sig hur barn tänker. Hon studerar också yrkessvenska i skolan. Anika tycker om utbildningen. I framtiden vill hon studera mera och få ett jobb.

Frågor.

1. Vad heter hon?

2. Varifrån kommer hon?

3. Vad studerar hon?

4. Vad lär hon sig?

5. Vad tycker hon om?

6. Vad vill hon göra i framtiden?

Intervju med Mirna

Hon heter Mirna. Hon kommer från Syrien. Hon studerar en utbildning inom barn och fritid. Hon tycker om att vara med barn. Hon berättar att det är enkelt att studera. I framtiden vill hon studera mera och bli förskolelärare.

Frågor.

1. Vad heter hon?

2. Varifrån kommer hon?

3. Vad studerar hon?

4. Vad tycker hon om?

5. Vad vill hon göra i framtiden?

Intervju med Mariama

Hon heter Mariama. Hon kommer från Gambia. Hon jobbar på en förskola. Hon studerar samtidigt till barnskötare och elevassistent. Hon tycker om att jobba på en förskola och träffa alla barn varje dag. I framtiden vill hon ha ett jobb och fortsätta vara glad och kämpa.

Frågor.

1. Vad heter hon?

2. Varifrån kommer hon?

3. Var jobbar hon?

4. Vad tycker hon om?

5. Vad vill hon göra i framtiden?

Återberätta muntligt

Vad berättar Anika i filmen? Berätta med egna ord.

Vad berättar Mirna i filmen? Berätta med egna ord.

Vad berättar Mariama i filmen? Berätta med egna ord.

Vad handlar hela filmen om? Berätta med egna ord.

Återberätta skriftligt

Vad handlar filmen om? Skriv med egna ord.

Lucktext

Välj bland orden i rutan. Du ska använda alla orden.

barn

jobba

en förskola

två

studera

Tycker du om att jobba med _____? Du kan _____
en yrkesutbildning och jobba som elevassistent. När du jobbar som
elevassistent träffar du många barn men du jobbar bara med ett eller
_____ barn samtidigt. Du tar inte hand om en hel barngrupp.
Du kan jobba på _____. Du kan också _____
på fritids.

Hörövning

Intervju med Mariama. Lyssna på intervjun som börjar 5:07 – 8:02 i filmen och svara på frågorna.

1) Vad heter hon?

2) Vad jobbar hon som?

3) Hur länge har hon jobbat?

4) Varför tycker hon om sitt jobb?

5) Vad vill hon göra i framtiden?

Presentera dig själv!

Svara på frågorna!

Vad heter du?

Varifrån kommer du?

Vad studerar du?

Vad vill du göra i framtiden?

Presentera dig själv.

Jag heter _____ och jag kommer från

_____. Jag studerar _____. I framtiden

vill jag _____.

Intervju

Intervjua varandra.

Hej, vad heter du?

Varifrån kommer du?

Vad studerar du?

Vad vill du göra i framtiden?

Presentera varandra. Skriv svaren från din intervju.

Hej, hon/han heter _____ och

hon/han kommer från _____. Hon/han

studerar _____. I framtiden

vill hon/han _____

Utbildningsmaterialet

Materialet är tänkt för lärare och andra ledare att använda såsom det passar gruppen. Komplettera ord till ordlistan och tankekartan vid behov.

Facit

Läsförståelse – facit

Text: Margret. Frågor och svar.

1. Vad heter hon? Hon heter Margret.
2. Vad pratar hon om? Hon pratar om jobb inom barn och fritid och om att jobba som elevassistent eller barnskötare.
3. Vad frågar hon? Hon frågar om du vill jobba med barn.
4. Vad har hon för kläder på sig? Hon har en grön och vitrutig tröja på sig.
5. Var är hon? Hon är inomhus på en skola.

Text: Anika. Frågor och svar.

1. Vad heter hon? Hon heter Anika.
2. Varifrån kommer hon? Hon kommer från Bangladesh.
3. Vad studerar hon? Hon studerar en utbildning inom barn och fritid. Hon studerar också yrkessvenska.
4. Vad lär hon sig? Hon lär sig hur barn tänker.
5. Vad tycker hon om? Hon tycker om utbildningen.
6. Vad vill hon göra i framtiden? Hon vill studera mera och få ett jobb.

Text: Mirna. Frågor och svar.

1. Vad heter hon? Hon heter Mirna.
2. Varifrån kommer hon? Hon kommer från Syrien.

3. Vad studerar hon? Hon studerar en utbildning inom barn och fritid.
4. Vad tycker hon om? Hon tycker om att vara med barn.
5. Vad vill hon göra i framtiden? Hon vill studera mera och bli förskolelärare.

Text: Mariama. Frågor och svar.

1. Vad heter hon? Hon heter Mariama.
2. Varifrån kommer hon? Hon kommer från Gambia.
3. Var jobbar hon? Hon jobbar på en förskola.
4. Vad tycker hon om? Hon tycker om att jobba på en förskola och träffa alla barnen varje dag.
5. Vad vill hon göra i framtiden? Hon vill ha ett jobb och fortsätta vara glad och kämpa.

Lucktext – facit

Tycker du om att jobba med barn? Du kan studera en yrkesutbildning och jobba som elevassistent. När du jobbar som elevassistent träffar du många barn men du jobbar bara med ett eller två barn samtidigt. Du tar inte hand om en hel barngrupp. Du kan jobba på en förskola. Du kan också jobba på fritids.

Hörövning – facit

Hörövningen är till intervjun med Mariama som börjar 5:07 – 8:02 minuter in i filmen.

1. Vad heter hon? Hon heter Mariama.
2. Vad jobbar hon som? Hon jobbar som barnskötare.
3. Hur länge har hon jobbat? Hon har jobbat i tre och ett halvt år.
4. Varför tycker hon om sitt jobb? Hon tycker om att träffa alla fina barn varje dag.
5. Vad vill hon göra i framtiden? I framtiden vill hon studera klart, jobba, fortsätta vara glad och kämpa.

Pedagogiska idéer

Eleverna skriver en presentation om sig själv. Eleverna presenterar sig själva inför klassen. Eleverna intervjuar varandra. Eleverna presenterar sin klasskamrat. Eleverna skriver sina presentationer på datorn. Samla alla presentationer med bilder på varje elev och elevpar som intervjuat varandra.

Filma elevernas presentationer och klipp ihop med till exempel iMovie.

Läroplan

Valda utdrag från Vuxenutbildningens uppdrag Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier (...) I ett allt mer digitaliserat samhälle ska vuxenutbildningen också bidra till att utveckla elevernas *digitala kompetens*. (...) samarbete med arbetslivet, Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter är av betydelse för yrkesutbildningens kvalitet och för elevens fortsatta etablering på arbetsmarknaden. Det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande (...) och har kunskaper om samhälls- och arbetsliv, arbetsmarknaden (...). Det är särskilt viktigt att vuxenutbildningen samarbetar med arbetslivet när det gäller yrkesutbildning.

Mål

Vuxenutbildningens mål är att varje elev får information om arbetslivets aktuella och förväntade kompetensbehov, medvetet kan ta ställning till fortsatta studie- och yrkesinriktning (...) och har kännedom om möjligheter till vidare utbildning, praktik och arbete i Sverige (...).

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektorn gjord arbetsfördelning bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke (...), informera och vägled eleverna inför deras val av kurser, vidare utbildning och yrkesverksamhet (...) samt bidra till att presumtiva elever får information om olika utbildningsmöjligheter.

Det pedagogiska arbetet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att (...) studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som vuxenutbildningen erbjuder samt inför val av framtida utbildningar och yrke (...).

Kursplan för SFI

Utbildningens mål

Genom undervisningen i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska eleven ges förutsättningar att utveckla

- sin förmåga att läsa och skriva svenska,
- sin förmåga att tala, lyssna och samtala på svenska,
- sin förmåga att förstå talad och skriven svenska,
- sin förmåga att anpassa språket till olika syften, mottagare och situationer,
- sin förmåga att använda digital teknik och relevanta verktyg för lärande och kommunikation,

samt ska eleven också ges möjlighet att utveckla sin interkulturella kompetens genom att reflektera över egna kulturella erfarenheter och jämföra dem med företeelser i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv i Sverige. Undervisningen ska även bidra till att eleven utvecklar sin kompetens att använda digital teknik, relevanta verktyg och medier för information, kommunikation och lärande.

Bedömning

Utgångspunkten för bedömningen ska vara elevens förmåga att använda det svenska språket på ett begripligt sätt för olika syften i vardags-, samhälls-, och arbetsliv samt fortsatta studier

Kunskapskrav för betyget Godkänt i kurs B

Följande kunskapskrav möts av filmerna och utbildningsmaterialet.

Hörförståelse

Eleven kan förstå korta och tydliga muntliga instruktioner (...). Eleven förstår korta återberättade händelser, samtal, information och anpassade nyheter om välbekanta ämnen.

Läsförståelse

Eleven läser och förstår enkla texter i vanliga situationer i vardagslivet. Eleven läser och förstår anpassade berättande och beskrivande texter om välbekanta ämnen, konkret information (..).

Muntlig interaktion

Eleven kan kommunicera med stöd i vanliga situationer i vardagslivet. Eleven deltar i enkla samtal om välbekanta ämnen. I samtal framför och reagerar eleven på påståenden, åsikter och önskemål samt ställer och besvarar frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet.

Muntlig produktion

Eleven kommunicerar med stöd och med ett enkelt språk i vanliga situationer i vardagslivet. Eleven berättar i enkel form om personliga erfarenheter och om välbekanta personer, platser och händelser.

Skriftliga färdigheter

Eleven skriver enkla och begripliga korta meddelanden, hälsningar och texter om sig själv och upplevda händelser.

(SKOLFS 2021:61 6) (www.skolverket.se)

Vidare utbildningsmöjligheter

Hur gör du för att utbilda dig till ett yrke? Vägen till ett yrke kan se väldigt olika ut. Att vägen till ett yrke ser olika ut beror på att det är olika för olika personer.

Utbildningsplikt

Om du omfattas av utbildningsplikten så söker du de utbildningar som ingår i utbildningsplikten. Kontakta Arbetsförmedlingen eller din kommun för att ta reda på mer om det!

Arbetsmarknadsutbildning

Om du är inskriven på Arbetsförmedlingen kan det finnas möjlighet för dig att gå en Arbetsmarknadsutbildning. Fråga Arbetsförmedlingen om du har möjlighet till det.

Din kommun

En annan vanlig väg är att vända sig till kommunen där man bor och gå en utbildning genom kommunen. Men det finns många kommuner i Sverige och de olika kommunerna har olika utbildningar. En utbildning som finns i en kommun finns inte alltid i en annan kommun. Genom kommunen kan du tex läsa en yrkesutbildning eller kurser på grundskole- eller gymnasial nivå. Om du är intresserad av det: Ta kontakt med din kommun och fråga vilka utbildningar som finns för just dig.

Jobb- och utvecklingsgarantin

Jobb- och utvecklingsgarantin är ett arbetsmarknadspolitiskt program och ingår i Arbetsförmedlingens ordinarie utbud av arbetsmarknadspolitiska insatser, program och tjänster. För att en arbetssökande ska kunna ta del av programmet ska personen vara inskriven på Arbetsförmedlingen och ha varit arbetslös i minst 12 månader (har

man aldrig arbetat i Sverige är det en kvalificeringsgrund). Genom att vara inskriven i Jobb- och utvecklingsgarantin tillgängliggörs i princip hela Arbetsförmedlingens tjänsteutbud (undantag kan finnas) som exempelvis arbetsmarknadsutbildningar, olika former av anställningsstöd och praktik m.m. Personen måste vara aktivt arbetssökande. Under inskrivningstiden får personen aktivitetsstöd från Försäkringskassan. För att få mer information samt ta reda på om en person är kvalificerad för programmet krävs kontakt med Arbetsförmedlingen för en individuell arbetsmarknadspolitisk bedömning. För mer information kontakta Arbetsförmedlingen och/eller läs mer här: [Jobb- och utvecklingsgarantin - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](http://arbetsformedlingen.se)

Etableringsprogrammet

Etableringsprogrammet är ett arbetsmarknadspolitiskt program som ingår i Arbetsförmedlingens ordinarie utbud av arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Den som nyligen kommit till Sverige och fått uppehållstillstånd på någon av följande grunder: flykting, skyddsbehövande eller anhörig till de tidigare nämnda samt fyllt 20 år kan ingå i Etableringsprogrammet. Genom etableringsprogrammet får den arbetslöse del av större delen av Arbetsförmedlingens insatser så som arbetsmarknadsutbildningar, praktik och anställningsstöd. Under tiden i etableringsprogrammet får den arbetslöse etableringsersättning. För att få mer information samt ta reda på om en person är kvalificerad för programmet krävs kontakt med Arbetsförmedlingen för en individuell arbetsmarknadspolitisk bedömning. För mer information kontakta Arbetsförmedlingen och/eller läs mer här: [Etableringsprogrammet - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](http://arbetsformedlingen.se)

